

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/118/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5615205460
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5615205460.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Jozefa Turzu, v spore žalobcu: Ing. P. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. XXX, N. - O., ČR, zast. JUDr. Miloslavom Hrickom, advokátom so sídlom Ul. X. P. XXX, D. P., proti žalovanému: STING Reality s.r.o., so sídlom Mariánske námestie 21, Žilina, IČO: 43 895 425, zast. Vojčík & Partners, s.r.o., so sídlom Rázusova 28, Košice, IČO: 36 866 563, o zaplatenie 5.000,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Žilina, č. k. 4C/14/2017-131 zo dňa 19. septembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.000,- eur spolu s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku a vo výroku o trovách konania, potvrdzuje.

Vo zvyšnej časti, odvolaním nenapadnutej, ponecháva rozsudok nedotknutý.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1) Napadnutým rozsudkom súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.000,- eur spolu s príslušenstvom do troch dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že konanie v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 5.000,- eur za obdobie od 22.01.2015 do 25.01.2015 zastavil a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 99,94 %. Plnenie predstavuje doplatok kúpnej ceny dohodnutej v kúpnej zmluve medzi účastníkmi. Súd nezohľadnil úkon započítania tejto sumy z titulu uplatnenej zmluvnej pokuty žalovaným.

2) Súd ako predbežnú otázku musel vyriešiť otázku platnosti právneho úkonu kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi stranami dňa 17.10.2014, a to v jej časti článku 3.4. odkazujúceho na článok 7.4. zmluvy, keďže základnou spornou skutočnosťou v konaní bolo, či zmluvná pokuta dohodnutá v článku 3.4. zmluvy odkazom na článok 7.4. zmluvy bola dohodnutá platne, vzhľadom na neexistenciu článku 7.4. v kúpnej zmluve. Mal za to, že právny úkon obsahuje nejasný prejav vôle konajúcich účastníkov zmluvy (z ktorých žalovaný ako kupujúci bol navrhovateľom právneho úkonu - vyhotovil kúpnu zmluvu v listinnej podobe). Predmetné ustanovenie je nezrozumiteľné, lebo nie je zrejmé, na základe porušenia ktorej povinnosti predávajúceho by vznikol kupujúcemu nárok na zmluvnú pokutu. Nie je možné, ako tvrdil žalovaný, dedukciou dospieť k záveru, že chybný odkaz v článku 3.4. zmluvy na článok 7.4. zmluvy mal byť odkazom práve na článok 7.3. zmluvy, resp. že práve článok 7.4. zmluvy mal obsahovať povinnosť predávajúceho uvedenú v článku 7.3 zmluvy. Takýto extenzívny výklad považoval za neprípustný, nakoľko súd nemôže nahrádzať prejav vôle účastníkov zmluvy, ktorý musí byť jednoznačný a v prípade dojednania o zmluvnej pokute musí byť vyjadrený v písomnej forme. Nie je možné voľnou úvahou dospieť

k záveru, že pokiaľ článok 3.4. odkazuje na neexistujúci článok 7.4., tak namiesto tohto neexistujúceho článku 7.4. mali zmluvné strany vlastne na mysli článok 7.3. zmluvy. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že je možné túto chybu v písaní článku 3.4. zmluvy preklenúť aplikáciou logického výkladu a systematického výkladu na kúpnu zmluvu ako celku konštatoval, že aplikáciou akéhokoľvek výkladu kúpnej zmluvy ako celku nie je možné dospieť k záveru, že sa jednalo o chybu v písaní, ako uviedol žalovaný. Pokiaľ žalovaný poukázal na nález Ústavného súdu III. ÚS 486/2011 z 31.01.2012, toto rozhodnutie nie je v prejednávacom prípade aplikovateľné. Pri výklade zmluvy uplatnil zásadu priority výkladu nezakladajúceho neplatnosť právneho úkonu pred výkladom, ktorý neplatnosť zakladá, no aj napriek tomu sa nepodarilo odstrániť pochybnosti o obsahu právneho úkonu ani za použitia výkladových pravidiel stanovených v ust. § 35 ods. 2 OZ. Na základe uvedeného musel konštatovať absenciu zrozumiteľnosti právneho úkonu kúpnej zmluvy čo do odkazu v článku 3.4. na článok 7.4. zmluvy, ktorý je tak absolútne neplatným právnym úkonom podľa ust. § 39 OZ v spojení s ust. § 37 ods. 1 a ust. § 544 ods. 2 OZ z dôvodu nezrozumiteľnosti právneho úkonu a zároveň nedodržania písomnej formy dojednania o zmluvnej pokute. Konštatoval, že v konaní nemal ani preukázanú skutočnosť, že v dome, ktorý bol predmetom kúpnej zmluvy reálne sídlila po uzatvorení zmluvy niektorá obchodná spoločnosť. Na základe uvedeného dospel k záveru, že jednostranný právny úkon započítania vzájomných pohľadávok, ktorý žalovaný adresoval žalobcovi listom zo dňa 31.03.2015 je podľa ust. § 39 OZ v spojitosti s ust. § 580 OZ absolútne neplatným právnym úkonom, a preto nemohlo dôjsť k zániku tejto pohľadávky žalobcu voči žalovanému a žalovaný je preto povinný uhradiť žalobcovi piatu časť kúpnej ceny vo výške 5.000,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne od 26.01.2015 do zaplatenia. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku konanie zastavil. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s ust. 262 ods. 1 CSP.

3) Proti tomuto rozsudku (v časti I. a III. výroku) podal odvolanie žalovaný, ktorý žiadal rozsudok zmeniť tak, že súd žalobu zamietne a zaviazže žalobcu na úhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom. Mal za to, že právny úkon je nezrozumiteľný iba vtedy, ak jeho obsah je vyjadrený tak nejasne, že ani pomocou výkladových pravidiel daných v ust. § 35 ods. 2, 3 OZ nemožno zistiť, čo ním chcel konajúci vyjadriť. Možno však predpokladať, že zjavná chyba v počítaní či písaní nerobí právny úkon neurčitým ani nezrozumiteľným, ak je inak jeho význam nepochybný. Určenie zabezpečovaných povinností je v článku 3.4. kúpnej zmluvy vymedzením určitým. To, že sa jedná aj o vymedzenie zrozumiteľné (zrejma chyba v písaní „čl. 7.4. kúpnej zmluvy môže byť výlučne ustanovením článku 7.3 kúpnej zmluvy), žalovaný už preukázal aplikáciou logického a systematického výkladu vzhľadom na jednotlivé ustanovenia kúpnej zmluvy. Keďže žiadny iný článok kúpnej zmluvy neobsahuje bod 4., alebo v ňom obsiahnutý bod 4. neobsahuje žiadnu relevantnú zmluvnú povinnosť ustanovenú žalobcovi, ktorá by bola spôsobilá byť zabezpečená zmluvnou pokutou v zmysle článku 3.4. kúpnej zmluvy, jediným možným výsledkom v súvislosti so zrejmovou chybou v písaní článku 7.4. je ustanovenie článku 7.3. kúpnej zmluvy. Je zjavné, že článok 3.4. kúpnej zmluvy má odkazovať na posledný odsek článku 7. kúpnej zmluvy, pri ktorom v dôsledku chyby v písaní došlo v rámci článku 3.4. k jeho nesprávnemu očíslovaniu. Aj napriek odôvodneniu súdu prvej inštancie mal za to, že Nález Ústavného súdu SR III. ÚS 486/2011-29 zo dňa 31.01.2012 je na daný prípad aplikovateľný, hoci odkaz v článku 3.4. neobsahuje popri odkaze na článok 7.4. aj jeho bližšiu slovnú špecifikáciu. Namietal, že v zmysle článku 7.3. sa žalobca zaviazal, že po 17.01.2015 nebude v predmete kúpy evidované sídlo žiadnej právnickej osoby, pričom túto povinnosť si včas nesplnil. K zmene sídla spoločnosti DREVOVÝROBA-LEPEX, s.r.o. došlo až ku dňu 12.03.2015.

4) Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5) Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP) odvolaním napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

6) Pri preskúmaní napadnutého rozsudku odvolací súd vychádzal z rozsahu odvolania, zo spisového materiálu, ako aj zo skutkového stavu, tak ako ho zistil súd prvej inštancie. V konaní sa riešila otázka, či žalovaný mohol započítať svoju pohľadávku (titulom zmluvnej pokuty vo výške 5.000,- eur) voči žalobcovej pohľadávke na zaplatenie poslednej časti kúpnej ceny vo výške 5.000,- eur voči žalovanému. Prvoinštančný súd tak musel v prvom rade vyriešiť otázku, či možno považovať namietané zmluvné dojednania o zmluvnej pokute v článku 3.4. odkazujúce na článok 7.4. kúpnej zmluvy uzavretej medzi sporovými stranami dňa 17.10.2014 za platné. Odvolací súd na základe vyššie uvedených skutočností, ako aj záverov prvoinštančného súdu dospel k tomu, že tento v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti

potrebné pre posúdenie vecí, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 195 CSP a vo veci samej dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd stotožnil, a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Prvoinštančný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s § 220 CSP zdôvodnil. Prvoinštančný súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.000,- eur spolu s príslušenstvom z dôvodu, že právny úkon kúpnej zmluvy zo dňa 17.10.2014 je v časti čo do odkazu v článku 3.4. na článok 7.4. zmluvy absolútne neplatným právnym úkonom podľa ust. § 39 OZ v spojení s ust. § 37 ods. 1 a ust. § 544 ods. 2 OZ z dôvodu nezrozumiteľnosti právneho úkonu a zároveň nedodržania písomnej formy dojednania o zmluvnej pokute. Táto skutočnosť spôsobila to, že nemohlo dôjsť k započítaniu pohľadávky žalovaného titulom zmluvnej pokuty, keďže mu právo na zmluvnú pokutu vôbec nevzniklo. Žalovaného právny úkon započítania bol preto v zmysle ust. § 39 OZ v spojení s ust. 580 OZ absolútne neplatným právnym úkonom.

7) Neobstoja argumenty, ktorými žalovaný spochybňuje skutkové a právne závery súdu prvej inštancie, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď argumentuje, že je zjavné, že článok 3.4. mal odkazovať na posledný odsek článku 7. kúpnej zmluvy, pri ktorom v dôsledku chyby v písaní došlo v rámci článku 3.4. k jeho nesprávne očíslovaniu, pričom systematický a logický výklad jednotlivých ustanovení kúpnej zmluvy preukazujú, čo malo byť v ustanovení uvedené, a preto nemožno hovoriť o nezrozumiteľnosti právneho úkonu spôsobujúci jeho neplatnosť. K správnym záverom súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že predpokladom pre úspešné uplatnenie zmluvnej pokuty je platné dojednanie zmluvnej pokuty v spojení s porušením zmluvnej povinnosti účastníka zmluvného vzťahu, na ktoré sa zmluvná pokuta viaže. Z ust. § 544 OZ vyplýva, že aj dohoda o zmluvnej pokute musí spĺňať náležitosti vyžadované pri každom právnom úkone podľa ust. § 37 OZ, teda musí byť určitá a zrozumiteľná, inak je neplatná. Okrem toho ust. § 544 ods. 2 pre platnosť dojednania zmluvnej pokuty predpokladá, že bola uzavretá v písomnej forme a v jej dojednaní bola určená výška pokuty alebo bol určený spôsob jej určenia. Z predloženého znenia kúpnej zmluvy vyplýva, že ustanovenie 3.4. o zmluvnej pokute sa malo použiť v prípade porušenia zmluvných povinností predávajúceho - žalobcu (tam uvedených), medzi ktoré patrila aj povinnosť podľa čl. 7 bod 4 zmluvy, ktorú keď žalobca poruší, zaväzuje sa uhradiť kupujúcemu - žalovanému v hotovosti zmluvnú pokutu vo výške 5.000,- eur a to do piatich pracovných dní odo dňa doručenia písomnej výzvy kupujúceho na jej úhradu. Článok 7. bod 4, v ktorom mala byť špecifikovaná povinnosť zabezpečená zmluvnou pokutou však v zmluve absentuje. Súd prvej inštancie správne uviedol, že sa nejedná o formálnu chybu v písaní, ktorá robí právny úkon nepochybný, ale o chybu, ktorá mala za následok nezrozumiteľnosť právneho úkonu v predmetnej časti. Pokiaľ žalovaný poukazoval na systematický a logický výklad vzhľadom na jednotlivé ustanovenia kúpnej zmluvy je potrebné konštatovať, že zmluvnú povinnosť pre účely platného dojednania zmluvnej pokuty nemožno vyvodzovať nepriamo z viacerých zmluvných podmienok, práve naopak, zabezpečovaná povinnosť musí byť presne, určito a zrozumiteľne označená. Na základe uvedeného možno vyvodiť záver o tom, že zmluvná pokuta, ktorá bola dojednaná v článku 3.4. sa neviazala na porušenie článku 7.4. z dôvodu jeho neexistencie, inými slovami pre porušenie článku 7.4. nebola dohodnutá zmluvná pokuta, pričom takáto nezrozumiteľná zmluvná úprava článku 3.4. odkazujúceho na článok 7.4., ktorému navyše chýbala aj písomná forma spôsobila absolútnu neplatnosť právneho úkonu a musí byť pričítaná na ťarchu tej strany, ktorá zmluvu pripravila. Na podklade takto prijatého záveru potom neprichádzalo do úvahy započítanie žalovaného neexistujúcej pohľadávky voči žalobcovej pohľadávke na úhradu poslednej časti kúpnej ceny.

8) Pretože odvolateľ neuviedol žiadne skutočnosti v odvolaní, s ktorými by sa nezaoberal súd prvej inštancie a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, odvolací súd potom neuznávajú dôvodnosť právnej argumentácie žalobcu, konštatujú vecnú správnosť rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti, rozsudok, vrátane výroku o trovách konania, ako vecne správny potvrdil.

9) O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP, nakoľko žalobca mal v odvolacom konaní úspech, má aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

10) Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e** je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).